

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ – Η ΑΝΩΤΕΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΟΞΑΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Κεφάλαιο 1

Μέρος Α΄ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Ο σκοπός της Επιστολής

Λόγω των διωγμών των χριστιανών τον 1ο μ.Χ. αι. πολλοί από τους εξ Ιουδαίων χριστιανούς (Ιουδαιοχριστιανούς) κινδύνευαν να φύγουν από τον Χριστό. Εξού και όλες οι ενθαρρυντικές παροτρύνσεις «να διατηρήσουν ώς το τέλος το θάρρος τους» (3,6), «να προσπαθήσουν να μπουν στον τόπο της κατάπαυσης» (4,11.14), «να μείνουν σταθεροί σ' αυτά που ελπίζουν (6,1.18) κλπ. Μια πρόσκληση να αντέξουν στον διωγμό.

2. Ο συγγραφέας της Επιστολής

Ανώνυμος. Μόνον εικασίες γίνονται.

Ο Ωριγένης είπε για τον συγγραφέα ότι «μόνον ο Θεός γνωρίζει ποιος ήταν»!

3. Χρονολογία συγγραφής

Πιθανότατα αρχές της δεκαετίας του 80 μ.Χ.

Μέρος Β΄ Η ΑΝΩΤΕΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΟΞΑΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ενότητα Πρώτη: Ποια είναι η δόξα του Χριστού (1,1-3);

Αφού ο Θεός τα παλιά χρόνια μίλησε στους προπάτορες πολλές φορές και με ποικίλους τρόπους διά των προφητών, σ' αυτούς εδώ τους έσχατους καιρούς μίλησε σ' εμάς μέσω του Υιού του. ² Δι' αυτού ο Θεός δημιούργησε το σύμπαν και τον όρισε κληρονόμο των πάντων. ³ Αυτός είναι η ακτινοβολία του θεϊκού μεγαλείου και η τέλεια έκφραση της θεϊκής υπόστασης, κι αυτός συγκρατεί το σύμπαν με τη δύναμη του λόγου του. Αφού με το σταυρικό του θάνατο μας καθάρισε από τις αμαρτίες μας, κάθισε ψηλά, στα δεξιά του παντοδύναμου Θεού.

Υπενθυμίζονται 8 πραγματικότητες για τον Ιησού:

1. Ο Ιησούς είναι η προφητική φωνή του Θεού

✚ Ο Ιεζεκιήλ μας έδωσε μια εικόνα της δόξας του Θεού (1,28· 3,23) –

αλλά ο Χριστός ήταν το απαύγασμα αυτής της δόξας (1,3).

✚ Ο Ησαΐας παρουσιάζει τη φύση του Θεού ότι είναι άγιος, δίκαιος και σπλαχνικός (1,4.18· 11,4) –

αλλά ο Χριστός ήταν η τέλεια έκφραση αυτής της φύσης (1,3).

✚ Ο Ιερεμίας περιέγραψε τη δύναμη του Θεού (1,18-19· 10,12-13) –

αλλά ο Χριστός εκδήλωσε αυτή τη δύναμη (1,3).

Αποδείχτηκε μακράν καλύτερος από τους αρχαίους προφήτες, και τώρα τούτοι οι αμφιταλαντευόμενοι χριστιανοί έπρεπε ν' ακούσουν τη φωνή του.

2. Ο Ιησούς είναι ο Υιός του Θεού

Αυτοί οι Ιουδαίοχριστιανοί που η πίστη τους στον Χριστό παρέπαιε, ίσως είχαν φτάσει να τον θεωρούν απλά σαν ένα καλό άνθρωπο, έναν σαγηνευτικό δάσκαλο ή έναν εντυπωσιακό ηγέτη. Ήταν όλα αυτά, αλλά και κάτι περισσότερο: ήταν ο Υιός του Θεού.

3. Ο Ιησούς είναι ο κληρονόμος που όρισε ο Θεός

Ο Χριστός ορίστηκε *κληρονόμος των πάντων*. Πιθανόν αυτή η ιδέα της κληρονομιάς του Χριστού να προέρχεται από το Ψλ 2,8.

4. Ο Ιησούς είναι ο εκπρόσωπος του Θεού στη δημιουργία

Ο συγγραφέας μεταφέρει τους αναγνώστες του από τον μελλοντικό ρόλο του Χριστού στον ρόλο του στην αρχή της δημιουργίας. Προσπαθεί με κάθε τρόπο να τονίσει πως ο Κύριος, τον οποίο εμπιστευτήκαμε, δεν είναι ένας απλός κήρυκας της Γαλιλαίας. Έλαβε ενεργά μέρος στο δημιουργικό έργο του παντοδύναμου Θεού.

5. Ο Ιησούς είναι η προσωποποιημένη δόξα του Θεού

Η λ. *απαύγασμα* του πρωτοτύπου μπορεί να σημαίνει είτε «ακτινοβολία» είτε «αντανάκλαση». Ο συγγραφέας της προς Εβραίους θυμίζει εδώ στους αναγνώστες του ότι πουθενά αλλού η δόξα του Θεού δεν εκδηλώθηκε πιο τέλεια, όσο στο πρόσωπο του Υιού του. Εν Χριστώ αποκαλύφθηκε πλήρως όλη η μεγαλοπρέπεια της λαμπρότητας του Θεού.

6. Ο Ιησούς είναι η τέλεια αποκάλυψη του Θεού

Πώς θα μπορούσε ο συγγραφέας της προς Εβραίους να εντυπώσει στους αναγνώστες του το μήνυμα για το πρόσωπο του Χριστού; Επιμένει ότι ο Ιησούς φέρει την ίδια τη σφραγίδα της φύσης του Θεού.

Υπόστασις = η ουσία και η ενεργός ύπαρξη του Θεού.

Χαρακτήρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ = το ακριβές αντίγραφο της φύσης του (ξεχωριστή προσωπικότητα από τον Πατέρα). Ξεχωριστές ιδιαιτερότητες σε μία ενότητα.

7. Ο Ιησούς είναι του Θεού ο συντηρητής των κόσμων

Ο εξουσιαστικός λόγος που αρθρώθηκε από τον προφήτη Χριστό, είναι ο ίδιος λόγος που συγκρατεί την τάξη του σύμπαντος (Κολ 1,17). Έχει μεγάλη σπουδαιότητα για τον συγγραφέα της Επιστολής να τονίζει ότι ο λόγος του Χριστού είναι δυναμικός και ικανός να πραγματοποιεί ό,τι αποφασίζει. Στα δυνατά χέρια ενός τέτοιου Χριστού είναι αιώνια ασφαλείς.

8. Ο Ιησούς είναι η μοναδική θυσία του Θεού

Εδώ τώρα η προσοχή μας στρέφεται από το **ποιος είναι** ο Χριστός στο **τι έκανε**. Ο Ιησούς είναι *διαρκώς* «η ακτινοβολία του θεϊκού μεγαλείου και η τέλεια έκφραση της θεϊκής υπόστασης».

- ✚ «Συγκρατεί το σύμπαν με τη δύναμη του λόγου του» *συνεχώς*.
- ✚ Όταν όμως πρόσφερε τον εαυτό του στον σταυρό ο Ιησούς έχυσε το αίμα του *για πάντα*, σε κάποια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Ποτέ δεν θα χρειαστεί να επαναληφθεί η λυτρωτική αυτή πράξη, κι ούτε είναι δυνατόν, οτιδήποτε κάνουμε εμείς, να μας εξασφαλίσει τη σωτηρία μας.
- ✚ Ο νόμος έλεγε «κάνε αυτό –κάνε το άλλο». Απαιτούσε ένα έργο από τον άνθρωπο.
- ✚ Το μήνυμα του Χριστού ήταν «πίστεψε στο έργο μου». Ο άνθρωπος παροτρύνεται να στηριχτεί στο έργο του Χριστού, όχι στο δικό του έργο.

Ενότητα Δεύτερη: Ανώτερος από τους αγγέλους (1,3-14)

Ο συγγραφέας της Επιστολής

- ✚ πίστευε πως η Παλαιά Διαθήκη είναι ένα *χριστοκεντρικό βιβλίο*.
- ✚ πίστευε πως η ΠΔ είναι ένα *βιβλίο διαχρονικά επίκαιρο*. Το μήνυμά της δεν είναι καθηλωμένο στο μακρινό παρελθόν, ισχύει και σήμερα.

Ανάλυση αυτής της ανωτερότητας:

1. Το ανώτερο όνομά του (1,4-5)

... Κάθισε ψηλά, στα δεξιά του παντοδύναμου Θεού.⁴ Ο Υιός έγινε τόσο ανώτερος από τους αγγέλους όσο ανώτερο είναι το όνομα που του έδωσε ο Θεός.⁵ Γιατί σε κανέναν από τους αγγέλους δεν είπε ποτέ ο Θεός:

«Εσύ είσαι ο Υιός μου,
εγώ σήμερα σε γέννησα».

Ούτε πάλι είπε για κανέναν:

«Εγώ θα 'μαι πατέρας του
κι αυτός θα 'ναι Υιός μου».

Ο Χριστός δεν μπορεί να υποβιβαστεί στο επίπεδο του αγγέλου, επειδή ο Θεός τού έδωσε ένα όνομα ανώτερο από των αγγέλων.

2. Το ανώτερο μεγαλείο του (1,6)

⁴ Κι όταν αλλού παρουσιάζει τον πρωτότοκο Υιό του στην οικουμένη, λέει:

«Να τον προσκυνήσουν όλοι οι άγγελοι του Θεού».

Οι άγγελοι ήταν αγγελιαφόροι, αλλά αυτός είναι Υιός. Οι άγγελοι ήταν λατρευτές αλλά αυτός είναι το Αντικείμενο της λατρείας τους.

3. Η ανώτερη φύση του (1,7)

⁷ *Ενώ για τους αγγέλους λέει:
«Ο Θεός κάνει σαν ανέμους τους αγγέλους του
κι αυτούς που τον υπηρετούν τους κάνει σαν
πύρινη φλόγα»,*

Οι άγγελοι λατρεύουν τον Χριστό επειδή αναγνωρίζουν πως η φύση του στο σύνολό της είναι πολύ ανώτερη από τη δική τους φύση. Είναι οι υπηρέτες, τα φτερά και οι φλόγες των σκοπών του Θεού (Ψλ 104,4). Ο Θεός όμως απευθύνεται στον Υιό αποκαλώντας τον «Θεό».

4. Ο ανώτερος ρόλος του (1,8α)

⁸ *στον Υιό λέει:
«Η βασιλεία σου, Θεέ, είναι αιώνια...»*

Μέχρι τώρα έχουμε δει στο πρώτο κεφάλαιο της Επιστολής ότι ο Χριστός μίλησε (1,1) και ότι κάθισε (1,3) –το εξαγνιστικό έργο του το ολοκλήρωσε.

- Τώρα μας δίνεται η διαβεβαίωση πως ο Χριστός είναι κυρίαρχος.
- Ο Χριστός είναι ο προφήτης που μιλάει
- ο βασιλιάς που κυβερνά.
- Ο θρόνος του είναι αιώνιος,
- το σκήπτρο του απονέμει δικαιοσύνη,
- η βασιλεία του είναι παγκόσμια.

5. Το ανώτερο παράδειγμά του (1,8β-9)

*και κυβερνάς τον κόσμο δίκαια·
⁹ αγαπάς το δίκαιο και μισείς το άδικο.
Γι' αυτό, Θεέ, σε έχρισε Μεσσία ο Θεός σου
με έλαιο αγαλλιάσεως, τιμώντας σε
παραπάνω απ' τους μετόχους σου».*

Κατά τη Βίβλο δεν είναι όλοι οι άγγελοι αγαθά όντα (Γεν 6,1-6· Μτ 25,41· Β' Πε 2,4· Απ 12,7-9).

Κανένας αγαθός άγγελος, όμως, δεν βίωσε πειρασμούς.

Ο Χριστός ήρθε με γενναιότητα και έζησε ανάμεσα στους ανθρώπους, και το έκανε για χάρη τους, και έδειξε με το παράδειγμα της άμεμπτης ζωής του τι σημαίνει:

- δικαιοσύνη, γιατί αγαπούσε τη δικαιοσύνη (1,9),
- υπακοή, γιατί απεχθανόταν την ανομία (1,9),
- και χαρά, γιατί ήταν αποφασισμένος να ευαρεστήσει τον Πατέρα (5,8),
- κι έβρισκε αληθινή ευχαρίστηση στην ταπεινή υποταγή (1,9),

✚ ακόμα και ως τον σταυρικό θάνατο (12,2).

6. Το ανώτερο έργο του (1,10-12)

¹⁰ *Κι αλλού:*

*«Εσύ, Κύριε, αρχικά στερέωσες τη γη
κι έργο δικό σου είναι οι ουρανοί.*

¹¹ *Αυτοί θα εξαφανιστούν, ενώ εσύ αιώνια
παραμένεις.*

Τα πάντα θα παλιώσουνε σαν ρούχο.

¹² *Σαν μανδύα θα τους τυλίξεις,
και θ' αλλάξουν.*

*Εσύ όμως παραμένεις πάντα ο ίδιος,
τα χρόνια σου ποτέ δε θα τελειώσουν».*

Ο Χριστός δεν είναι δημιούργημα. Είναι ο από Θεού καθορισμένος εκπρόσωπος στο έργο της δημιουργίας (Ψλ 102,25-27): δι' αυτού ο Θεός «δημιούργησε το σύμπαν» (1,2).

7. Η ανώτερη επιτυχία του (1,13α)

¹³ *Σε κανέναν απ' τους αγγέλους δεν είπε ποτέ ο Θεός:*

«Κάθισε στα δεξιά μου..

Οι άγγελοι μπορούν να μας υπηρετήσουν (1,14) αλλά δεν μπορούν να μας σώσουν. Το όνομα του Χριστού είναι ακόμα πιο υπέροχο για τον λόγο ότι δεν είναι απλώς Υιός αλλά και Σωτήρας.

8. Ο ανώτερος προορισμός του (1,13β)

*ωσότου υποτάξω τους εχθρούς σου κάτω από
τα πόδια σου».*

¹⁴ *Δεν είναι, λοιπόν, όλοι οι άγγελοι πνεύματα που υπηρετούν το Θεό κι αποστέλλονται απ' αυτόν για να βοηθήσουν όσους μέλλουν να σωθούν;*

Τη μεγάλη εκείνη μελλοντική μέρα κάθε γλώσσα θα ομολογήσει την ανωτερότητα του Υιού, και σ' αυτούς περιλαμβάνονται κι εκείνοι που κατοικούν στα ουράνια (Φιλ 2,10-11). Αυτός είναι ο καθορισμένος προορισμός του Χριστού. Κανένας άγγελος δεν είναι άξιος για μια τέτοια τιμή. Στον Χριστό θα υποταχθούν όλα τα ουράνια όντα (Α΄ Πε 3,22).

✚ Οι άγγελοι **βοηθούν** εκείνους που δεν έχουν ακόμη έρθει στον Χριστό ή
✚ **υπηρετούν** εκείνους που έχουν απαλλαχθεί από την ενοχή της αμαρτίας, αλλά δεν έχουν ακόμη απαλλαχθεί εντελώς από τη δύναμη της αμαρτίας, τους πιστούς δηλαδή, που είναι ακόμα στη γη.
